

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 1996/64
KARAR NO : 1996/109

ÖZET : Sümer Holding A.Ş. de sözleşmeli olarak çalışan davacının, görevine son verilmesi işleminin iptali istemiyle açtığı davanın idari yargı yerinde çözümlenmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Muradiye Toros
Vekili : Av. Sami Ekşi
Davalı : Sümer Holding A.Ş.
Vekili : Av. Oğuz Babalı

O L A Y : Davacı vekili müvekkilinin, Sümer Holding Zonguldak Mağazasında çalışmaktayken, idarece iş akdinin haklı bir sebep olmadan feshedildiğini ileri sürerek, buna ilişkin 12.9.1995 gün ve 2904-12414 sayılı işlemin iptali, iş akdinin yenilenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ZONGULDAK İDARE MAHKEMESİ; 18.12.1995 gün, 1619-1744 sayıyla; Sümerbank'ın, 11.9.1987 gün ve 87/12184 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile özelleştirilmesine karar verildiği, Sümer Holding A.Ş. ne dönüştürülerek Türk Ticaret Yasası'na göre ana sözleşmesi düzenlenerek ticaret siciline kaydedildiği ve 233 sayılı KHK.nin kapsamından çıkarıldığı ve satışa hazır hale getirildiği, davacının daha önce sözleşmeli statüde çalıştığı ancak özelleştirme kapsamına alınarak yapılan değişiklikler sonucu hizmet sözleşmesinin iş akdine dönüşmüş olduğu, bu nedenle Anonim Şirkette iş akdinin feshine ilişkin davasının adli yargının görevine girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, karar temyiz edilmiyerek kesinleşmiştir.

Davacı aynı istekle 29.11.1996 tarihinde adli yargı yerine başvurmuştur.

ZONGULDAK 4. İŞ MAHKEMESİ HAKİMLİĞİ; 6.11.1996 gün ve 231-128 sayıyla; davalı idare özelleştirme kapsamına alınarak Anonim Şirkete dönüşmüş olsa bile, davacının kurumda sözleşmeli statüde çalıştığı, sözleşmeli personelin kurumu ile arasında meydana gelen anlaşmazlığın çözümlenmesinin idari yargının görevine girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, karar temyiz edilmiyerek kesinleşmiştir.

Davacı vekilinin, meydana gelen olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemine ilişkin 6.12.1996 tarihli, dilekçesi üzerine 96/2 sayılı dosya, Zonguldak 4. İş Mahkemesinin 6.12.1996 gün ve 231-1282 sayılı yazıları ekinde Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

Böylece adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü şekilde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Selçuk Tüzün'ün Başkanlığında, O.Hulusi Mustafaoğlu, Süleyman Sezen, Nursel Aymakoğlu, Zafer Kantarcıoğlu, Dr. Erol Alpar ve Ertuğrul Takanın katılmaları ile yaptığı 23.12.1996 günlü toplantıda, raportör Hâkim Ayten Anıl'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı Erdoğan Güneş ile Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı Sinan Yörükoğlu'nun idari yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü ve yazılı açıklamaları da alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, haksız olarak göreve son verilmesine ilişkin işlemin iptali ve sözleşmenin yenilenmesi istemine ilişkindir.

Sümerbank, Bakanlar Kurulunun 11.9.1987 gün ve 87/12184 sayılı kararıyla 3291 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre özelleştirilme kapsamına alınmıştır. Toplu konut ve Kamu Ortaklığı Kurulunun 8.12.1987 gün ve 81 sayılı kararı ile Sümer Holding A.Ş. kurulmuş, ana sözleşmesi düzenlenerek 18.4.1988 gün ve 2001 sayıyla ticaret siciline kaydedilmiş, Resmi Gazetede Yayımlanmıştır. 87/81 sayılı kararın 2. maddesinde, Sümerbankın mevcut personelinin Bakanlar Kurulunun özelleştirme kararı verdiği tarihten itibaren Sümerbank Holding A.Ş. Personeli olarak kabul edildiği belirtilmiştir. Daha sonra Yüksek Plânlama Kurulunun 16.7.1993 gün 93/17 sayılı kararıyla bankacılık birimi Holding bünyesinde "Sümerbank A.Ş." ünvanıyla, Bankalar Yasasına göre faaliyet gösterecek Anonim Ortaklığa dönüştürülmüş, "Sümerbank Holding A.Ş." ünvanı ise "Sümer Holding A.Ş." şeklinde değiştirilmiştir.

Halen holding sermayesindeki kamu payı %50 nin altına düşmemiştir. Diğer taraftan özelleştirme idaresinden alınan bilgiye göre Holdinge bağlı Zonguldak Mağazalarının en sonuncusu 9.12.1996 gün ve /34 sayılı kararla satılmış ise de; davalı idare savunmasından, Holding'e bağlı mağazaların tüzel kişiliğinin bulunmadığı, davacının görevine son verilmesi işleminin de Sümer Holding A.Ş. Genel Müdürlüğü Merkez Disiplin Kurulunca yapıldığı, davacının Emekli Sandığı iştirakçisi olduğu anlaşılmaktadır.

.../...

10/10

3291 sayılı Yasa'nın 14/b maddesinde, sermayesindeki kamu payı %50 nin altına düşünceye kadar kuruluşları, faaliyetleri, organları, yönetimi, sermaye miktarını tespitte Yüksek Plânlama Kurulunun yetkili kılındığı belirtilmiştir. Özelleştirme kapsamına alınan kurumların denetimi, sermayesindeki kamu payı %50 nin altına düşünceye kadar Anayasa'nın 165. maddesi doğrultusunda, 27.11.1994 gün ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Yasa'nın 11. maddesiyle düzenlenmiş bulunmaktadır.

Kurum bir yandan Türk Ticaret Yasası çerçevesinde anonim şirkete dönüştürülmüş olması, kurum bünyesine özel kişi ve kuruluşların alınması ve alınmaya devam edilmesi, kamu paylarının zaman içinde satılarak tamamen tasfiyesine yönelinmesi, öte yandan kurumun sermayesindeki kamu payı %50 nin altına düşünceye kadar, denetimin KİT denetimi yöntemine göre yapılması ve sermayedeki kamu payı %50 nin altına düşünceye kadar kurum ve kuruluşların, faaliyetleri, organları, yönetimi gibi hususlarda Yüksek Plânlama Kurulunun yetkili olması, özelleştirme kapsamına alınan kurumun geçiş döneminde özel bir statü kazanmış olduğunu göstermektedir. Kamu kurumu niteliğinden özel hukuk tüzel kişiliğine geçiş döneminde, kamu hisselerinin %50 nin üzerinde bulunduğu sürede kurumun, kamusal denetime de tabi olması ve çalışanları hakkında yapılan düzenlemelerde gözönüne alındığında, kuruluşların kamu kurumu olma niteliğini tamamen kaybetmemiş oldukları sonucuna varılmaktadır.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesine ilişkin 399 sayılı KHK.nin 3-a maddesinde: Teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda hizmetler memurlar, sözleşmeli personel ve işçiler eliyle görülür hükmü yer almaktadır.

Aynı maddenin (b) bendinde ise, teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda Devlet tarafından tahsis edilen kamu sermayesinin kârlı verimli ve ekonominin kurallarına uygun şekilde kullanılmasında kuruluşun kârlılık ve verimliliğini doğrudan doğruya etkileyebilecek kararları alma, alınan kararları uygulatma ve uygulamayı denetleme yetkisi verilmiş asli ve sürekli görevleri, genel idare esas-

.../...

W
e

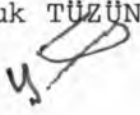
larına göre yürüten personelin, bu KHK dışında 657 sayılı Devlet Memurları Yasası'na tabi, bu KHK de belirtilen hukuki esaslar çerçevesinde akte dilediği bir sözleşme ile çalıştırılan sözleşmeli personel olduğu belirtilmiştir.

Sözleşmeli personel ile idare arasında düzenlenen sözleşmede, taraflardan birinin kamu idaresi olması, idarecilerinin personelden daha üstün bir hakka sahip olduğunu göstermektedir. Sözleşmeler genellikle idare tarafından düzenlenen -tip sözleşmeler- olup, idari sözleşme niteliği taşımaktadır. Bu sebeplerle Kamu İktisadi Teşebbüslerinde, asli ve sürekli kamu görevini yerine getiren ve kamu görevlisi olan sözleşmeli personelin yönetimle arasındaki ilişki, idare hukuku ilkelerine dayanan ve idare hukuku kurallarıyla düzenlenen bir kamu hukuku ilişkisidir.

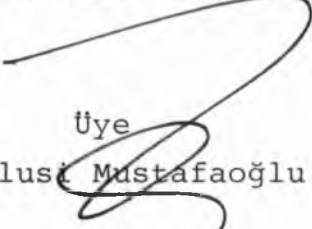
Açıklanan nedenlerle idarenin sözleşmeli statüdeki personeli hakkında yaptığı işlemlerin idari nitelikte olduğunun kabulüyle, sözleşmenin feshine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın, Uyuşmazlık Mahkemesinin 1.3.1996 gün ve 22567 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 22.1.1996 gün ve E.95/1, K.96/1 sayılı ilke kararı doğrultusunda idari yargı yerinde çözümlenmesi, bu nedenle Zonguldak İdare Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle, Zonguldak İdare Mahkemesi'nin 18.12.1995 günlü, 1619-1744 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 23.12.1996 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

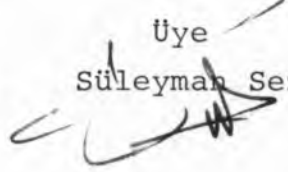
Başkan
Selçuk Tüzün

Üye
O.Hulusi Mustafaoğlu

Üye
Süleyman Sezen

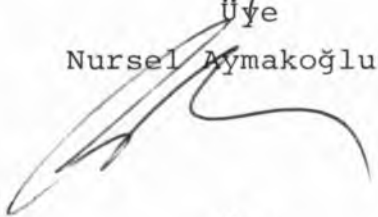

Bu kararın Resmi gazete'de yayımı için

Başkan

Üye
Nursel Aymakoğlu

Üye
Zafer Kantarçoğlu

Üye
Dr.Erol Alpar

Üye
Ertuğrul Taka

64
4